

Martens, Luc
Baarleveldestraat 122
9031 Gent

Hernieuwing

Verscherpte natuurtoets

Projectnummer: 25-34944

Projectlocatie: Baarleveldestraat 122, Drongen

Femke Delanglez
Datum: mei 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beschrijving van het project	4
3	Situering VEN-gebied	5
4	Onderdelen van de bedrijfsexploitatie met mogelijke negatieve effecten	6
4.1	Direct ruimtebeslag.....	6
4.2	Verzuring/vermesting	6
4.2.1	Overzicht stikstofemissies	6
4.2.2	Depositieberekening	9
4.3	Ecologische basiskwaliteit – biotoopdiversiteit.....	11
4.4	Verstoring – geluid	11
4.5	Verstoring – licht	12
4.6	Verstoring – visueel	12
5	Besluit	13

1 INLEIDING

De effecten op gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) worden besproken en beoordeeld in deze verscherpte natuurtoets.

Artikel 26bis, §1 van het Natuurdecreet stelt immers *“De overheid mag geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken [...]”*. Onvermijdbare schade is de schade die men hoe dan ook zal veroorzaken, op welke wijze men de activiteit ook uitvoert. Vermijdbare schade is die schade die kan vermeden worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren (bv. met andere materialen, op een andere plaats, ...) en is overal in Vlaanderen verboden. Onherstelbare schade betekent dat de schade niet meer kan hersteld worden. Onder herstel van de schade, wordt herstel verstaan op de plaats van beschadiging met een kwantitatief en kwalitatief gelijkaardig habitat als deze die er voor de beschadiging aanwezig was. Een vergunning voor onvermijdbare schade die wel herstelbaar is, mag dus wel worden toegestaan. *“Onder herstel wordt een herstel van de schade verstaan op de plaats van beschadiging met een kwantitatief en kwalitatief gelijkaardige habitat als deze die er voor de beschadiging aanwezig was”* (Parl.St. VI.Parl. 2001-02, nr. 967/1, p.20). De bescherming van artikel 26bis §1 van het Natuurdecreet voorziet niet in de bescherming van potenties.

Met de “natuur” wordt, overeenkomstig artikel 2, 7° van het Natuurdecreet, bedoeld “de levende organismen, hun habitats, de ecosystemen waarvan zij deel uitmaken en de daarmee verbonden uit zichzelf functionerende ecologische processen, ongeacht of deze al dan niet voorkomen in aansluiting op menselijk handelen, met uitsluiting van de cultuurgewassen, de landbouwdieren en de huisdieren”. In het Besluit van de Vlaamse Regering over de beoordeling van schade aan de natuur in het Vlaams Ecologisch Netwerk wordt de uitvoering gegeven aan de mogelijkheid uit artikel 26bis, §1, derde lid, van het Natuurdecreet, waarin wordt vastgelegd dat ze kan bepalen hoe aangetoond moet worden dat een activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

In de verscherpte natuurtoets wordt aldus nagegaan of de actuele, aanwezige natuurwaarden in de betrokken gebieden onvermijdbaar en onherstelbaar worden geschaad door de voorliggende vergunningsaanvraag.

2 BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Voorliggende aanvraag betreft de inrichting van Luc Martens, gelegen te Baarleveldestraat 122 in 9031 Gent.

Momenteel is er op het bedrijf een vergunning aanwezig voor het houden van 200 runderen waarvan 46 runderen <1 jaar, 48 runderen 1-2 jaar, 60 melkkoeien, 20 zoogkoeien en 26 andere runderen.

Deze vergunning eindigt op 6 juli 2026.

Met deze aanvraag wil de exploitant een hernieuwing bekomen van de vergunning tot en met 31/12/2030. Er wordt gebruik gemaakt van een beweiding als PAS-maatregel om tegemoet te komen aan de bepalingen opgenomen in het Decreet voor de Programmatische Aanpak Stikstof. Hierdoor zal meer dan 5 % gereduceerd worden op de vergunde ammoniakemissies vanwege de exploitatie. Voor 60 melkkoeien zal 1450 uren beweiden in groep worden toegepast volgens PAS 1.1 Beweiden in groep, wat een ammoniakemissiereductie van 10,4% met zich meebrengt voor deze melkkoeien.

Er wordt een vergunning gevraagd voor het huisvesten van 200 runderen, 200 runderen waarvan 50 runderen <1 jaar, 44 runderen 1-2 jaar, 64 melkkoeien, 27 zoogkoeien en 15 andere runderen.

3 SITUERING VEN-GEBIED

Ten noorden op zo'n 1.730 m van de exploitatie is het VEN-gebied 'De Vallei van de Benedenleie' gelegen.

figuur 1: situering VEN-gebieden omgeving exploitatie

4 ONDERDELEN VAN DE BEDRIJFSEXPLOITATIE MET MOGELIJKE NEGATIEVE EFFECTEN

Alle mogelijke effecten ter hoogte van VEN-gebied worden in dit deel besproken. De meest algemeen voorkomende en tegelijk de meest significante zijn deze van verzuring en vermesting. Voorts kunnen er effecten optreden door direct ruimtebeslag en rustverstoring door geluid afkomstig van transport of activiteiten op de exploitatie.

4.1 Direct ruimtebeslag

Ruimtebeslag treedt op bij de aanleg van wegen, het optrekken van gebouwen, ... het verkleinen of vernietigen van biotopen of rustgebieden, m.a.w. biotoopverlies wordt als negatief beoordeeld. Naargelang de aard van de biotopen die aangetast worden varieert het verlies aan natuurwaarde. Dit schommelt van groot tot eerder neutraal. In het geval van biologisch minder waardevol en complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen kan men spreken van een eerder neutraal verlies van natuurwaarden.

Het betreft een loutere hernieuwing van de vergunning zonder stedenbouwkundige handelingen. Het effect m.b.t. ruimtebeslag kan als beperkt worden beschouwd.

4.2 Verzuring/vermesting

De impact van ammoniak naar de omgeving gebeurt onder de vorm van stikstofdeposities. Als gevolg van de bedrijfsexploitatie worden ammoniakgassen gevormd die zich in de omgevingslucht verspreiden. Stikstofdepositie via de atmosfeer kan leiden tot verzuring en vermesting van stikstofgevoelige habitattypen. Hierbij zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de habitattypen een onderdeel om de invloed van de stikstofdeposities na te gaan. De kritische depositiewaarde is de maximale toelaatbare depositie per eenheid van oppervlakte voor een bepaald habitatype zonder dat er – volgens de huidige kennis – schadelijke effecten optreden. De KDW voor verzuring wordt uitgedrukt als ‘zuurequivalenten per hectare per jaar’ en voor vermesting als ‘kg stikstof per hectare per jaar’. Slechts wanneer de depositie boven de KDW uitstijgt zal er effectief verzuring en vermesting kunnen optreden. De KDW voor de verschillende habitattypen zijn van Vanden Borre et al. (2024). De KDW-‘grens’ is echter geen absolute grens maar stelt een grens vanaf welke atmosferische stikstofdepositie geen zekerheid meer bestaat op het niet negatief beïnvloeden van de stikstofgevoelige habitat.

Bij een overschrijding van de KDW is nog geen sprake van een betekenisvolle aantasting. Het is dus niet zo, en dat is belangrijk, dat bij elke of enige overschrijding van de KDW voor een welbepaald habitatype meteen ook sprake zou zijn van een betekenisvolle aantasting. Dat blijkt niet uit het Natuurdecreet, en werd noch in de rechtspraak van het Hof van Justitie, noch in de rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen aangenomen.

Om de relevantie van de eventuele verzurende en vermestende effecten na te gaan van de stikstofdeposities door de exploitatie, wordt specifiek gekeken naar VEN-gebieden. Hierbij zullen de bedrijfseigen stikstofdeposities vergeleken worden met de kritische depositiewaarden van de stikstofgevoelige habitattypen gelegen in deze VEN-gebieden.

4.2.1 Overzicht stikstofemissies

4.2.1.1 Ammoniakemissies veehouderij

Bij het stallen van dieren worden o.a. ammoniakemissies geproduceerd. Hiervoor zijn emissiefactoren beschikbaar per diercategorie, waarbij aan elk dier een emissiecijfer per jaar wordt toegekend. Ze worden vermeld in de bijlage van het Richtlijnenboek Landbouwdieren.

In onderstaande tabel worden de emissiekengetallen van de dieren op het bedrijf (inclusief mestopslag in de stal) weergegeven. De totale emissie van ammoniak veroorzaakt door de exploitatie dient berekend te worden alvorens men de effecten op habitattypes/rbb's (regionaal belangrijke biotopen) kan berekenen.

Tabel 1: emissiefactoren voor de aanwezige diercategorieën

Diercategorie	Stalsysteem	Ammoniakemissie (kg NH ₃ /(jaar.dier))*
Runderen < 1 jaar (melkvee en vleesvee) (emissiefactor vrouwelijk jongvee tot 2 jaar)	Traditioneel	4,4
Runderen 1-2 jaar (melkvee) (emissiefactor vrouwelijk jongvee tot 2 jaar)	Traditioneel	4,4
Runderen 1-2 jaar (vleesvee) (emissiefactor vleesstieren en overig vleesvee 6-24 maanden)	Traditioneel	5,3
Melkkoeien	Traditioneel	13
Zoogkoeien	Traditioneel	4,1
Andere runderen	Traditioneel	6,2

* De emissiefactoren werden bepaald overeenkomstig het uitvoeringsbesluit van 19 juli 2024 met betrekking tot de toewijzing van diercategorieën bij de vaststelling van de PAS-referentie 2030.

Om de totale ammoniakemissie te berekenen, wordt het aantal dieren vermenigvuldigd met de emissiefactor behorend bij de betreffende diercategorie. De berekende emissie kan hierbij als een worst-case benadering aanzien worden, gezien bij de berekening uitgegaan wordt van een maximale stalbezetting.

In tabel 2 worden de vergunde en gewenste ammoniakemissies weergegeven.

Tabel 2: ammoniakemissie in de vergunde en gewenste toestand

Vergund					Gewenst					
Stal	Diercategorie	Aantal	Type stal	NH ₃ (kg/jaar)	Stal	Diercategorie	Aantal	Type stal	Reductie	NH ₃ (kg/jaar)
1	Melkkoeien	60	Traditioneel	780,00	1	Melkkoeien	60	Traditioneel	10,40%	698,88
	Runderen < 1 jaar (melkvee)	12	Traditioneel	52,80		Melkkoeien	4	Traditioneel		52,00
	Runderen 1-2 jaar (melkvee)	20	Traditioneel	88,00		Runderen 1-2 jaar (melkvee)	10	Traditioneel		44,00
2	Runderen 1-2 jaar (vleesvee)	12	Traditioneel	63,60		Runderen 1-2 jaar (vleesvee)	7	Traditioneel		37,10
	Runderen 1-2 jaar (melkvee)	4	Traditioneel	17,60		Andere runderen	10	Traditioneel		62,00
	Andere runderen	12	Traditioneel	74,40	2	Zoogkoeien	15	Traditioneel		61,50
3	Runderen < 1 jaar (melkvee)	10	Traditioneel	44,00		Andere runderen	5	Traditioneel		31,00
4	Runderen < 1 jaar (melkvee)	15	Traditioneel	66,00	3	Runderen 1-2 jaar (melkvee)	18	Traditioneel		79,20
	Andere runderen	12	Traditioneel	74,40	4	Runderen < 1 jaar	20	Traditioneel		88,00
5	Runderen < 1 jaar (melkvee)	4	Traditioneel	17,60		Runderen 1-2 jaar (melkvee)	6	Traditioneel		26,40
	Runderen 1-2 jaar (melkvee)	12	Traditioneel	52,80		Zoogkoeien	12	Traditioneel		49,20
	Zoogkoeien	20	Traditioneel	82,00	5	Runderen < 1 jaar	14	Traditioneel		61,60
	Andere runderen	2	Traditioneel	12,40	6	Runderen < 1 jaar	10	Traditioneel		44,00
6	Runderen < 1 jaar (melkvee)	5	Traditioneel	22,00		Runderen 1-2 jaar (melkvee)	3	Traditioneel		13,20
					Iglo's	Runderen < 1 jaar	6	Traditioneel		26,40
TOTAAL				1447,60	TOTAAL					1374,48

4.2.2 Depositieberekening

Teneinde de vermestende en verzurende deposities ter hoogte van VEN-gebied te bepalen, wordt een depositiemodellering uitgevoerd aan de hand van IMPACT. Dit betreft een (door de overheid erkend) luchtdispersie- en depositiemodel dewelke de deposities (verzuring/vermesting) bepaalt ter hoogte van een gespecificeerd receptorgebied. Volgende instellingen werden gehanteerd m.b.t. de depositieberekening:

- Depositiesnelheid: koppeling met VLOPS-depositiesnelhedenkaart – VLOPS25
- Meteojaar: 2017
- Gemiddelde verzurende/vermestende depositie

De depositiesnelheden zijn functie van zowel het landgebruik als de achtergrondconcentratie van NH_3 , NO_x of SO_2 . De waarden worden berekend per vierkante kilometerhok. Er wordt verwacht dat deze waarden de best mogelijke schatting zijn van de werkelijkheid. Niettemin dient vermeld te worden dat deze afwijken van de waarden zoals opgenomen in het richtlijnenboek lucht. Overige literatuurbronnen, zoals VMM jaarrapporten, maken eveneens melding van andere depositiefactoren. De variatie hieromtrent is dan ook een belangrijke bron ten aanzien van de onzekerheid op de resultaten van de modelberekeningen en de berekende depositiebijdragen.

Eens de depositie werd bepaald aan de hand van het model kan vervolgens met behulp van de kritische depositiewaarden (KDW) van de overeenkomstige natuurtypen in de omgeving de bijdrage van het bedrijf worden bepaald. Voor habitats en regionale belangrijke biotopen (rbb's) waarvan op basis van hun KDW aangenomen kan worden dat deze niet gevoelig zijn voor eutrofiëring en verzuring via lucht, dient geen verdere toetsing uitgevoerd te worden. De habitats met een KDW > 34 kg N/ha.jaar en > 2400 ZEQ/ha.jaar worden als niet gevoelig beschouwd.

Onderstaande tabel toont een overzicht van de maximale vermestende/verzurende depositie voor de vergunde/gewenste situatie van de exploitatie t.h.v. actuele habitats en rbb's in VEN-gebied. Steeds wordt hierbij de hoogste bijdrage voor elk type in rekening gebracht. Gelijkaardige elementen die zich verder weg van de exploitatie bevinden, zullen een lagere bijdrage vertonen tot de KDW, daar de depositie afneemt met grotere afstand tot de bron.

Tabel 3: vermestende en verzurende deposities en bijdragen ter hoogte van habitats en rbb's

<u>Vermesting</u>					
Habitattype	KDW (kg N/(ha.jaar))	<u>Vergund</u>		<u>Gewenst</u>	
		N depositie (kg N/(ha.jaar))	bijdrage (%)	N depositie (kg N/(ha.jaar))	bijdrage (%)
3130_aom	7	0,014	0,200	0,013	0,186
3130_na	7	0,001	0,014	0,001	0,014
3140	7	0,014	0,200	0,013	0,186
3150	30	0,001	0,003	0,001	0,003
6410_mo	11	0,011	0,100	0,011	0,100
6510_gh	19	0,012	0,063	0,011	0,058
6510_hu	19	0,011	0,058	0,010	0,053
9120	15	0,018	0,120	0,017	0,113
9120_qb	15	0,001	0,007	0,001	0,007
9130_end	15	0,001	0,007	0,001	0,007

9160	15	0,022	0,147	0,021	0,140
91E0	21	0,002	0,010	0,002	0,010
91E0_va	23	0,026	0,113	0,024	0,104
91E0_vm	30	0,018	0,060	0,017	0,057
91E0_vn	31	0,021	0,068	0,020	0,065
91E0_vo	21	0,001	0,005	0,001	0,005
rbbhc	18	0,026	0,144	0,025	0,139
rbbhf	22	0,019	0,086	0,018	0,082
rbbhf,bos	22	0,013	0,059	0,012	0,055
rbbkam	19	0,010	0,053	0,009	0,047
rbbkam+	19	0,005	0,026	0,005	0,026
rbbmc	24	0,023	0,096	0,022	0,092
rbbmc,bos	24	0,017	0,071	0,017	0,071
rbbsf	30	0,017	0,057	0,016	0,053
rbbsp	28	0,014	0,050	0,013	0,046
rbbvos	21	0,009	0,043	0,009	0,043
rbbzil	22	0,009	0,041	0,009	0,041
rbbzil+	22	0,006	0,027	0,006	0,027

Verzuring

		<u>Vergund</u>		<u>Gewenst</u>	
Habitattype	KDW (ZEQ/(ha.jaar))	zure depositie (ZEQ/(ha.jaar))	bijdrage (%)	zure depositie (ZEQ/(ha.jaar))	bijdrage (%)
3130_aom	500	1,0	0,200	1,0	0,200
3130_na	500	0,1	0,020	0,1	0,020
3140	500	1,0	0,200	1,0	0,200
3150	2143	0,1	0,005	0,1	0,005
6410_mo	786	0,8	0,102	0,8	0,102
6510_gh	1357	0,8	0,059	0,8	0,059
6510_hu	1357	0,8	0,059	0,7	0,052
9120	1071	1,3	0,121	1,2	0,112
9120_qb	1071	0,1	0,009	0,1	0,009
9130_end	1071	< 0,1	0,004	< 0,1	0,004
9160	1071	1,6	0,149	1,5	0,140
91E0	1500	0,1	0,007	0,1	0,007
91E0_va	1643	1,8	0,110	1,7	0,103
91E0_vm	2143	1,3	0,061	1,2	0,056
91E0_vn	2214	1,5	0,068	1,4	0,063
91E0_vo	1500	0,1	0,007	0,1	0,007
rbbhc	1286	1,9	0,148	1,8	0,140
rbbhf	1571	1,4	0,089	1,3	0,083
rbbhf,bos	1571	0,9	0,057	0,9	0,057

rbbkam	1358	0,7	0,052	0,7	0,052
rbbkam+	1358	0,4	0,029	0,4	0,029
rbbmc	1714	1,7	0,099	1,6	0,093
rbbmc,bos	1714	1,2	0,070	1,2	0,070
rbbsf	2143	1,2	0,056	1,2	0,056
rbbsp	2000	1,0	0,050	1,0	0,050
rbbvos	1500	0,7	0,047	0,6	0,040
rbbzil	1571	0,7	0,045	0,6	0,038
rbbzil+	1571	0,4	0,025	0,4	0,025

Ter hoogte van de habitattypes en rbb's gelegen in VEN-gebied is er in de gewenste situatie een daling van de vermestende en verzurende deposities.

Het Besluit van de Vlaamse Regering over de beoordeling van schade aan de natuur in het Vlaams Ecologisch Netwerk bepaalt dat de schade aan een natuurlijke habitat of leefgebied ingevolge indirecte ingrepen herstelbaar is als wordt aangetoond dat de effecten van het project een gebiedsspecifieke vastgestelde neerwaartse trend die het gevolg kan zijn van de maatregelen opgenomen in de programmatische aanpak, vermeld in artikel 50ter, §4, van het Natuurdecreet, niet hypothekeert. Voorliggende aanvraag voldoet aan de bepalingen opgenomen in het PAS-decreet waardoor kan geconcludeerd dat de schade door indirecte ingrepen aan habitats in VEN-gebied herstelbaar is. In de passende beoordeling wordt de aanvraag afgetoetst aan het PAS-decreet.

4.3 Ecologische basiskwaliteit – biotoopdiversiteit

Om de ecologische basiskwaliteit en biotoopdiversiteit na te streven, is het behoud van de ecologische infrastructuur een vereiste. Men dient er dan ook naar te streven om de karakteristieken in een landschap in functie van het voorkomen en de verspreiding van soorten te vrijwaren.

Het betreft louter een hernieuwing. Bijgevolg treedt er geen verlies van biotoopdiversiteit op en is er geen negatief effect te verwachten.

4.4 Verstoring – geluid

Lawaaihinder is de mate waarin de fauna wordt beïnvloed. Het al dan niet storend zijn van geluid hangt af van de soort in kwestie, het biotooptype, de afstand en de geluidsintensiteit. Ten gevolge van lawaaihinder treedt over het algemeen vluchtgedrag op.

De activiteiten die geluidsemissies met zich meebrengen bij een rundveehouderij zijn zeer beperkt. Door de natuurlijke ventilatie in de rundveestallen wordt er geen geluid geproduceerd ten gevolge van de ventilatie.

Er zijn overigens enkel incidentele geluidsbronnen en dit gaat dan vooral over het transport van voeders, grondstoffen, dieren... Deze transporten vinden voornamelijk overdag plaats en de voertuigen worden zoveel mogelijk stilgelegd tijdens het laden en lossen zodat de rust zoveel mogelijk behouden wordt. De normale werkzaamheden op het bedrijf veroorzaken geen grote geluidsemissies en zullen de rust dus niet verstoren. De wijzigingen op het bedrijf zullen geen verdere rustverstoring teweeg brengen. Bovendien is de exploitatie op ruime afstand van het aandachtsgebied gelegen waardoor er geen nadelige effecten te verwachten zijn op vlak van geluid.

4.5 Verstoring – licht

Licht is een visuele verstoringbron. Mogelijke risico's zijn afname van populaties en verstoring van het fourageer- en het broedgedrag. Licht zal voornamelijk een invloed hebben op de lichamelijke processen van de dieren. Licht vormt namelijk de basis voor de activiteiten als voortplanting en dergelijke. Het kunstmatig voorzien van licht kan hierop een verstorende invloed hebben.

De verlichting van het bedrijf is functioneel voor het welzijn van de dieren en om een veilige bedrijfsuitbating mogelijk te maken. Er wordt over gewaakt dat de aangebrachte verlichting zo weinig mogelijk hinderlijk is. Bovendien is de exploitatie op ruime afstand van aandachtsgebied gelegen, waardoor er geen effecten te verwachten zijn op vlak van licht.

4.6 Verstoring – visueel

Het aanbrengen van infrastructuur en bebouwing heeft mogelijke gevolgen voor de visuele appreciatie van het landschap en de omgeving in zijn geheel. Hierbij zijn de schaal en de inpasbaarheid in de omgeving van belang.

Het betreft louter een hernieuwing van vergunning. Hierdoor is er dus geen visuele wijziging van het bedrijf.

5 BESLUIT

Voorliggende omgevingsvergunningsaanvraag betreft de hernieuwing van een bestaand rundveebedrijf tot en met 31/12/2030. Hierbij wordt voldaan aan de tussentijdse doelstelling voor rundveehouderijen.

Uit de verscherpte natuurtoets kan geconcludeerd dat de schade door indirecte ingrepen aan habitats in VEN-gebied herstelbaar is op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering over de beoordeling van schade aan de natuur in het Vlaams Ecologisch Netwerk.

De effecten van geluid of licht op eventuele rustverstoring kunnen tevens verwaarloosd worden.

Men kan dan ook stellen dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn.